

Παράδειϑοϑ κήποϑ κοντά ϑτον Αχτοπόλη

Автор(и): Ραϑιτελνα ζαϑιτα
Дата: 14.01.2021 Βροη: 1/2021

Το 2020 ϑυμπληρώθηκαν ακριβώϑ 35 χροηία από τη φύτευϑη του μεγαλύτεροϑ ϑε έκταϑη οπωρώνα λωτοϑ ϑτην περιοχή της Αχτοπόληϑ.

Οι πρώτεϑ μαρτυρίεϑ για την καλλιέργεια και την εκτροφή του λωτοϑ (*Diospyros kaki*) προέρχονται από την Άπω Ανατολή – Ιαπωνία και Κίνα.

Η προέλευϑη των δενδρυλίϑκων που χρηϑιμοποιήθηκαν ϑτον οπωρώνα κοντά ϑτην Αχτοπόλη, ωϑτόϑο, είναι Ευξεινοπόντια, από τη Χερϑόνηϑο της Κριμαίαϑ. Τα νεαρά δέντρα ανατράφηκαν αρχικά ϑτον περίφημο Βοτανικό Κήπο Νικίϑκυ*, ϑτην περιοχή της Γιάλταϑ.

Παραδόθηκαν ϑυνολικά 240 καλλιεργημένοι δενδρύλιϑκοι, ύψοϑ περιπίου ενάμιϑι μέτροϑ.

Η επιλογή των δενδρυλίσκων, η φύτευση την άνοιξη του 1985 και η μεταγενέστερη καλλιέργειά τους στον οπωρώνα ήταν έργο και ευθύνη μιας ερευνητικής ομάδας του Πειραματικού Σταθμού Νοτίων Καλλιεργειών στην πόλη Μισουρίν (τώρα Τσάρεβο), ο οποίος είναι τμήμα της Γεωπονικής Ακαδημίας.

Μέχρι τότε ο λωτός ως καρπός δεν ήταν πολύ γνωστός στη Βουλγαρία και η ζήτησή του ήταν περιορισμένη.

Το κύριο επιστημονικό έργο ήταν: σε ποιο βαθμό η φυτεία θα ήταν ικανή να εγκλιματιστεί εδώ, στη Νότια Ακτή της Μαύρης Θάλασσας, και να καρποφορήσει. Μέχρι τότε μεμονωμένα δέντρα λωτού είχαν καλλιεργηθεί μοναχικά σε αυλές σπιτιών, σε προστατευμένες από τον βορειοανατολικό άνεμο θέσεις.

Η «γέννηση» ή, πιο ακριβέστερα, η «ημερομηνία φύτευσης» της μεγαλύτερης φυτείας λωτού στη Βουλγαρία ήταν στις αρχές Απριλίου 1985. Ο μοναδικός οπωρώνας, με έκταση 60 στρέμματα, βρίσκεται στα κτήματα της πόλης Αχτοπόλη: κοντά στη θάλασσα, στην περιοχή Βαρβάρσκο, ακριβώς πάνω από το κάμπινγκ Dolphin και πάνω από το δρόμο από το Τσάρεβο προς την Αχτοπόλη.

Στον οπωρώνα κοντά στην Αχτοπόλη υπάρχουν πέντε ποικιλίες: *Hiro Tanenashi*, *Hyakume*, *Hachiya*, *Costata*, *Zenji Maru*.

Τα νεαρά δέντρα λωτού φυτεύτηκαν με σχήμα αποστάσεων 5 επί 5 μέτρα: οι σειρές απέχουν πέντε μέτρα μεταξύ τους, και η απόσταση μεταξύ των δέντρων μέσα στη σειρά είναι επίσης πέντε μέτρα. Η εγκατάσταση των δενδρυλίσκων αποδείχθηκε επιτυχής και την επόμενη χρονιά ολόκληρος ο οπωρώνας των 60 στρεμμάτων περιφράχθηκε με μόνιμο φράχτη από σκυρόδεμα και γαλβανισμένο συρματοπλεγμα. Διορίστηκαν φύλακες για την προστασία αυτού του οπωρώνα και αρκετών άλλων οπωρώνων με μόνιμες καλλιέργειες του Πειραματικού Σταθμού Νοτίων Καλλιεργειών στην περιοχή της Αχτοπόλης.

Μεμονωμένα δέντρα άρχισαν να δίνουν καρπούς ήδη από το δεύτερο έτος, και στο τρίτο έτος όλα τα νεαρά δέντρα λωτού στον οπωρώνα κοντά στην Αχτοπόλη έφεραν ήδη τους πρώτους τους καρπούς. Την επόμενη δεκαετία η καρποφορία αυξήθηκε φυσικά.

Όλες οι κοινές αγροτεχνικές πρακτικές για οπωρώνες άρχισαν να εφαρμόζονται στον οπωρώνα λωτού της Αχτοπόλης: κλάδεμα κορμού, ψεκασμός, λίπανση, ξερίζωμα. Η απόσταση μεταξύ των σειρών επιτρέπει τη μηχανοποιημένη καλλιέργεια, συμπεριλαμβανομένων τρακτέρ.

Η παραγωγή από τον οπωρώνα εμπορευόταν στο Μπουργκάς και στις μεγαλύτερες πόλεις.

Από ένα στρέμμα οπωρώνα λωτού υπό κανονικές συνθήκες είναι δυνατό να ληφθούν περίπου μιάμιση τόνοι καρπού. Υπό ευνοϊκές συνθήκες και με δέντρα σε μέγιστη ηλικία καρποφορίας (περίπου επτά με οκτώ ετών) οι αποδόσεις μπορούν να ξεπεράσουν τους 2 τόνους καρπού. Υπάρχουν ρωσικές αναφορές για ετήσια απόδοση 200–250 κιλών από ένα μόνο δέντρο.

Μέχρι σήμερα ο πειραματικός οπωρώνας λωτού κοντά στην Αχτοπόλη παραμένει ο μεγαλύτερος στη Βουλγαρία. Στη χώρα μας αυτό το πείραμα, σε τέτοια παραγωγική κλίμακα, δεν έχει συνεχιστεί πουθενά αλλού. Ακόμη και σήμερα οι οπωρώνες λωτού στη Βουλγαρία είναι πολύ πιο μέτριοι σε μέγεθος και δεν ξεπερνούν το ένα ή δύο στρέμματα.

Μετά τις πολιτικές αλλαγές του 1989, όλο και πιο περίπλοκοι καιροί ήρθαν σταδιακά για τον οπωρώνα. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1990, συνολικά τρία κήματα, το καθένα οκτώ στρεμμάτων σε μέγεθος, επιστράφηκαν σε ιδιώτες στο ίδιο το κέντρο του συμπλέγματος λωτού. Στη συνέχεια, ο φράκτης που είχε προστατεύσει τον οπωρώνα ως ενιαία παραγωγική μονάδα λεηλατήθηκε και καταστράφηκε.

Η τελευταία ολοκληρωτική καλλιέργεια με τρακτέρ του οπωρώνα λωτού πραγματοποιήθηκε το 2002. Παρά τις αλλαγές που είχαν συμβεί, σχετικές με την αποκατάσταση της ιδιωτικής ιδιοκτησίας σε σχεδόν το μισό του οπωρώνα, η καλλιέργεια πραγματοποιήθηκε σε ολόκληρη την έκταση της φυτείας,

ώστε αυτό το μοναδικό βουλγαρικό αγρονομικό πείραμα, πολύτιμο από επιστημονική άποψη, να μπορέσει να διατηρηθεί.

Ο οπωρώνας λωτού κοντά στην Αχτοπόλη έχει πλέον από καιρό γίνει ένα εμβληματικό και αναγνωρίσιμο τόπος και είναι μια από τις επιστολές συνιστώσες της Νότιας Ακτής της Μαύρης Θάλασσας.

Σημειώσεις:

* Ο Βοτανικός Κήπος Νικίτσκι (Никитский ботанический сад) βρίσκεται στη Χερσόνησο της Κριμαίας, κοντά στο θέρετρο της Μαύρης Θάλασσας Γιάλτα. Ο βοτανικός κήπος ιδρύθηκε το 1812 και είναι ένα από τα παλαιότερα ερευνητικά ιδρύματα της τότε Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Από τα πρώτα χρόνια της ύπαρξής του, ο βοτανικός κήπος έχει ειδικευτεί στην εισαγωγή, εγκλιματισμό, εκτροφή και ευρεία διάδοση νοτίων καρπωρικών, διακοσμητικών, νέων βιομηχανικών, φαρμακευτικών και άλλων χρήσιμων φυτών.

Χαρακτηριστικά των ποικιλιών που χρησιμοποιήθηκαν στον οπωρώνα κοντά στην Αχτοπόλη

- Hiro Tanenashi (με μη στυπτικοϋς καρποϋς, δεν απαιτοϋν αποθηκειυση για αφαιρεση της στυπτικότηηας, ο ίδιος ο καρπός είναι επίπεδος, τετράπλευρος)
- Hyakume (με μεγάλους έως πολϋ μεγάλους καρποϋς, με φελλώδεις συγκεντρικοϋς κύκλους στο κάτω μέρος του καρποϋ)
- Hachiya (με μεγάλους έως πολϋ μεγάλους καρποϋς, κιτρινό-πορτοκαλί χρώμα)
- Costata (η πιο ανθεκτική στο κρύο ποικιλία, με μεσαίου μεγέθους καρποϋς, κωνικοϋς, με έντονο κόκκινο-πορτοκαλί χρώμα· τα φύλλα είναι δερματώδη και γυαλιστερά)
- Zenji Maru (μόνο 5–6 δέντρα έχουν φυτευτεί κοντά στην Αχτοπόλη, με πορτοκαλί-κίτρινοϋς, μεσαίου μεγέθους καρποϋς).

Διπλ. Μηχ. Ιβάν Καμπουρόφ, Κύριος Ειδικός «Βιολογική Ποικιλότητα» στη Διεύθυνση του Φυσικού Πάρκου Στράντζα